

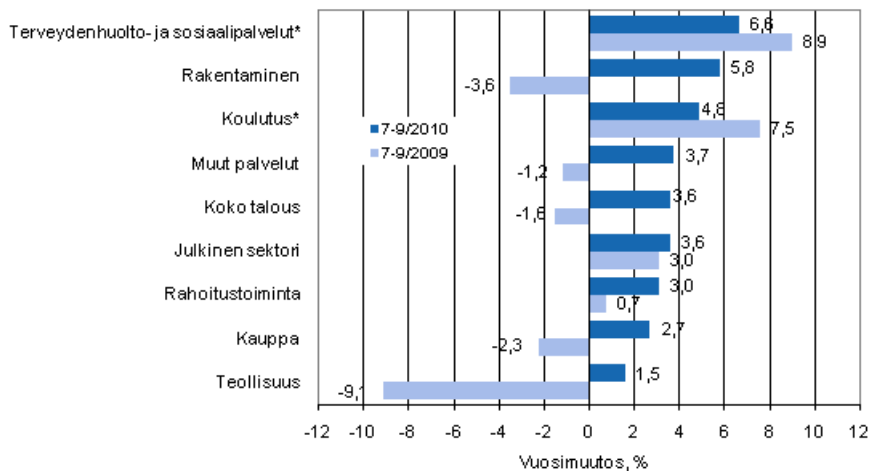
Palkkasummakuvaajat

2010, syyskuu

Palkkasumma kasvoi 3,6 prosenttia heinä–syyskuussa

Koko talouden palkkasumma oli heinä–syyskuussa 3,6 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin vastaavana ajanjaksona. Pelkästään syyskuussa koko talouden palkkasumma kasvoi 3,9 prosenttia. Vuosi sitten heinä–syyskuussa palkkasumma laski 1,6 prosenttia.

Palkkasumman vuosimuutos ajanjaksolla 7–9/2010 ja 7–9/2009, % (TOL 2008)

* Ilman julkista sektoria

Lähde: Tilastokeskus

Palkkasumma kasvoi kaikilla tilastoitavilla aloilla heinä–syyskuussa. Nopeinta palkkasumman kasvu oli yksityisissä terveydenhuolto- ja sosiaalipalveluissa (6,6 %) sekä rakentamisessa (5,8 %). Julkisen sektorin palkkasumma kohosi samaa tahtia koko taluden kanssa, kun taas tätä hitaampaa kasvu oli rahoitustoiminnan, kaupan ja teollisuuden toimialoilla.

Sisällys

Palkkasumman kasvu voimistui kolmannella vuosineljänneksellä.....	3
Palkkasumma voimistui työllisten määrän kääntyessä nousuun.....	4

Taulukot

Taulukko 1. Palkkasumman muutokset IV/2009–III/2010 neljänneksittäin, %.....	3
--	---

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Palkkasumman vuosimuutos toimialoittain, % (TOL 2008).....	5
---	---

Kuviot

Kuvio 1. Koko talouden palkkasummaindeksi, palkansaajien ansiotasoindeksi ja työllisten määrä.....	4
--	---

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Palkkasumman trendit toimialoittain (TOL 2008).....	6
---	---

Laatuseloste.....	7
-------------------	---

Palkkasumman kasvu voimistui kolmannella vuosineljänneksellä

Koko talouden palkkasumman kehitys jatkui positiivisena vuoden 2010 kolmannella neljänneksellä. Toiselta vuosineljännekseltä alkanut kasvu voimistui edelleen tuoreimmalla kolmen kuukauden jaksolla, palkkasumman kohotessa 3,6 prosenttia vuoden takaisesta vertailuajankohdasta. Palkkasumma ylsi kuluvan vuoden elo–syyskuussa jo neljän prosentin kasvulukemiin. Palkkasumma kasvoi kaikilla päätoimialoilla, kääntyen teollisuudessakin positiiviseksi tuoreimmalla vuosineljänneksellä. Teollisuuden toimialoilla kasvu on kuitenkin vielä selvästi muita aloja heikompaa. Voimakkainta palkkasumman lisäys oli yksityisissä terveys- ja sosiaalipalveluissa sekä rakentamisen toimialalla.

Taulukko 1. Palkkasumman muutokset IV/2009–III/2010 neljänneksittäin, %

	IV/2009	I/2010	II/2010	III/2010
Koko talous (A-X)	-2,3	-1,0	1,7	3,6
Teollisuus (BCDE)	-10,0	-7,0	-2,3	1,5
Rakentaminen (F)	-4,7	-4,6	0,1	5,8
Kauppa (G)	-3,3	-1,6	0,8	2,7
Muut palvelut (HIJLMNRS)	-2,4	-0,9	1,9	3,7
Rahoitus- ja vakuutus toiminta (K)	-1,9	-2,7	3,0	3,0
Julkinen sektori (OPQ)	3,4	3,7	4,0	3,6
Koulutus (P) pl. julkinen sektori	7,0	3,5	5,1	4,8
Terveys- ja sosiaalipalvelut (Q) pl. julkinen sektori	7,1	5,2	5,3	6,6

Teollisuusyritysten maksama palkkasumma kääntyi kasvuun vuoden 2010 kolmannella neljänneksellä. Kasvua kertyi 1,5 prosenttia kuluvan vuoden heinä–syyskuussa, kun vielä edeltäneellä vuosineljänneksellä palkkasumma oli hienoisessa laskussa. Lähes kaikilla teollisuuden toimialoilla palkkasumma voimistui kolmannen vuosineljänneksen aikana. Ainostaan muiden kulkuneuvojen valmistuksessa (-8,2 %) sekä moottoriajoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistuksessa (-0,9 %) palkkasumma laski edelleen vuoden takaisesta. Voimakkainta palkkasumman kasvu oli kaivostoimintaa palvelevassa toiminnassa (+24,1 %). Myös metallialmien louhinnassa sekä metallien jalostuksessa palkkasumma kasvoi huomattavasti viime vuoden vastaavasta ajankohdasta.

Rakennusalan palkkasumma voimistui selvästi kuluvan vuoden kolmannella neljänneksellä, ollen 5,8 prosenttia vuoden takaisesta vertailuajankohtaansa suurempi. Tätä edeltäneellä vuosineljänneksellä alalla maksetut palkat kasvoivat vain hieman viime vuoden vertailuneljänneksestä. Palkkasumman kasvu perustuu pitkälti talonrakentamisen ja erikoituneen rakennustoiminnan vilkastumiseen. Talonrakentamisessa kasvua kertyi heinä–syyskuussa 11,7 prosenttia ja erikoistuneessa rakennustoiminnassa 6 prosenttia. Heikoimmin rakentamisen toimialoista kehittyi maa- ja vesirakentaminen, jossa palkkasumma laski 6,4 prosenttia.

Kaupan toimialalla palkkasumma voimistui 2,7 prosenttia vuoden kolmannella neljänneksellä, edellisen vuosineljänneksen kasvun jäädessä vajaaseen prosenttiin. Palkkasumma kasvoi kaikilla tarkastelluilla kaupan päätoimialoilla, autokaupan palkkasumman (+4,2 %) voimistuessa eniten. Myös vähittäiskaupassa ja tukkukaupassa maksetut palkat kehittyivät suotuisasti uusimmalla kolmen kuukauden jaksolla.

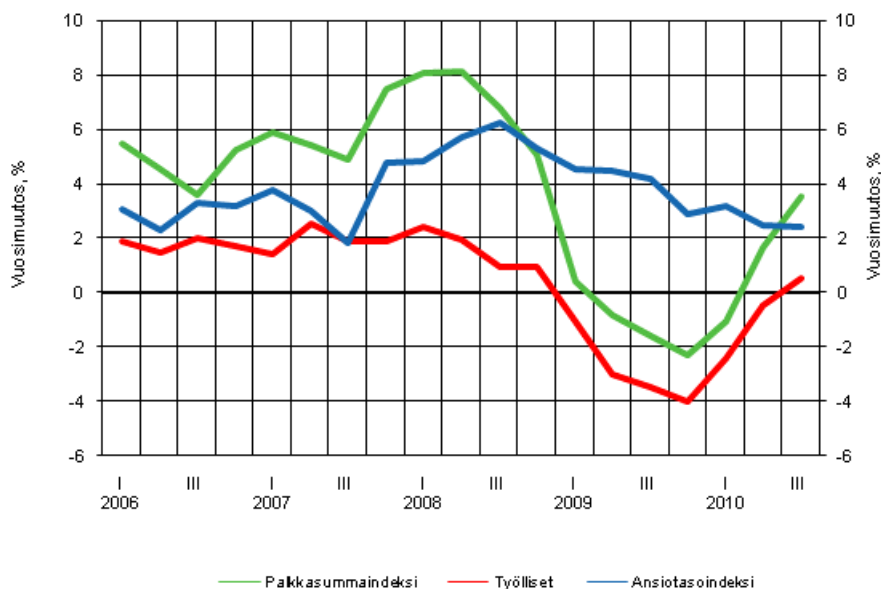
Julkisen sektorin palkat jatkoivat vakaata kasvuaan vuoden 2010 kolmannella neljänneksellä, voimistuen 3,6 prosenttia vuoden takaisesta vertailuajankohdastaan. Edeltäneellä vuosineljänneksellä julkisen sektorin maksama palkkasumma kasvoi 4 prosenttia. Palkkasumman kasvu oli niin ikään suotuisaa yksityisissä terveydenhuolto- ja sosiaalipalveluissa (+6,6 %), yksityisessä koulutuksessa (+4,8 %) sekä rahoitustoiminnassa (+3 %).

Palvelualojen (pl. kauppa) palkkasumman kasvu voimistui kuluvan vuoden kolmannella neljänneksellä 3,7 prosenttiin. Edeltäneellä vuosineljänneksellä alan palkkasumma kasvoi vajaat 2 prosenttia. Voimakkainta kasvu oli uusimmalla vuosineljänneksellä hallinto- ja tukipalvelutoiminnassa (+8,8 %) sekä kiinteistöalalla (+7,4 %). Myös muilla palvelualojen päätoimialoilla palkkasumman nousu voimistui viimeisen kolmen kuukauden aikana.

Palkkasumma voimistui työllisten määrän kääntyessä nousuun

Palkkasumman kasvu voimistui edelleen kuluvan vuoden kolmannella neljänneksellä. Kasvua tuki osaltaan työllisyystilanteen kohentuminen. Työllisten määrä kääntyi kasvuun heinä-syyskuun aikana, ollen laskussa yhtäjaksoisesti tätä ennen aina vuoden 2009 alusta. Työllisyyden parantuminen tuoreimmalla vuosineljänneksellä oli vielä kuitenkin varsin maltillista, työllisten määrän kasvaessa vain 0,6 prosenttia edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta. Vuoden toisella neljänneksellä työllisten määrä oli vielä hienoisessa (-0,5 %) laskussa. Myös pitkään jatkuneella ansiotason nousulla on positiivinen vaikutus palkkasumman kehitykseen. Kahden edeltäneen vuoden kaltaista ansiotason nousua ei kuluvan vuoden aikana kuitenkaan ole nähty. Vuoden 2010 kolmannella neljänneksellä palkansaajien ansiot kasvoivat vielä 2,4 prosenttia.

Kuvio 1. Koko talouden palkkasummaindeksi, palkansaajien ansiotasoindeksi ja työllisten määrä

Työvoimatutkimus 2010, 3. neljännes.
Ansiotasoindeksi 2010, 3. neljännes.

Lähde: Tilastokeskus

Pidempiaikaista suhdannekehitystä tarkasteltaessa palkkasumman neljännesvuosikasvu on pysytellyt vuoden 2002 alusta lähtien aina vuoden 2007 kolmannelle neljännekselle asti 3–6 prosentin tuntumassa. Vastaavana aikana ansiotason kasvu ylsi 2–4 prosentin välille. Työllisyys kehittyi heikosti, työllisten määrän alkaessa kasvaa vasta vuoden 2004 loppupuolella. Kasvun kiihtyminen vuoden 2005 lopulla noin 2 prosenttiin näkyy myös palkkasumman kasvuna vastaavaan aikaan. Yksittäisten vuosineljännesten palkkasumman kasvulukuihin vaikuttavat osaltaan maksettujen tulospalkkioiden sijoittuminen vuosittain eri ajankohtiin. Tällaisia ovat esimerkiksi vuoden 2004 ensimmäisellä ja vuoden 2005 kolmannella neljänneksellä maksetut tulospalkkiot. Pitkään jatkunut palkkasumman kasvu voimistui etenkin vuoden 2007 lopulla, johon vaikuttivat vahva ansiotason nousu sekä positiivinen työllisyyskehitys. Tuolloin palkkasumma ponnahti 7–8 prosentin kasvuun ja palkansaajien ansiot nousivat keskimäärin 5–6 prosenttia vuodessa. Ansiotason nousuun vaikuttivat monilla toimialoilla neuvotellut uudet sopimuskorotukset.

Liitetaulukot

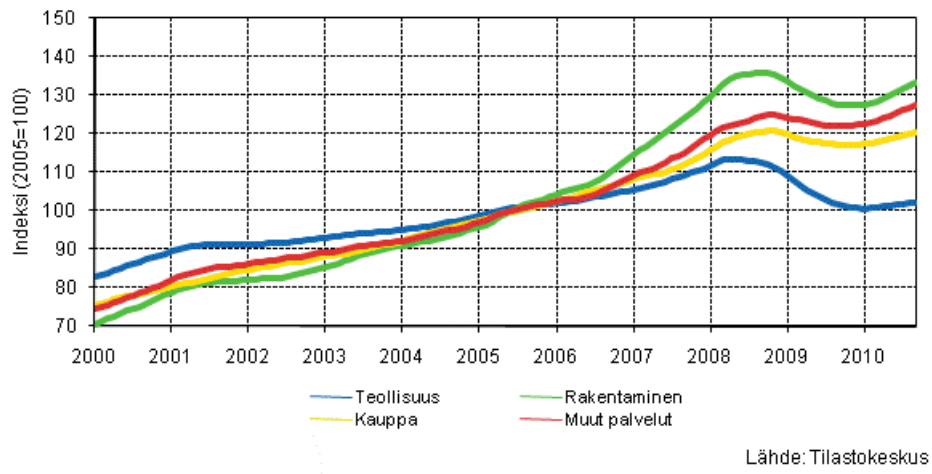
Liitetaulukko 1. Palkkasumman vuosimuutos toimialoittain, % (TOL 2008)

	Kolmen kuukauden vuosimuutokset, % ¹⁾				Kumulatiivinen vuosimuutos, % ¹⁾	Uusimman kuukauden vuosimuutos, % ¹⁾
	10–12/2009	01–03/2010	04–06/2010	07–09/2010		
Koko talous (A–X)	-2,3	-1,0	1,7	3,6	1,4	3,9
Teollisuus (BCDE)	-10,0	-7,0	-2,3	1,5	-2,6	1,7
Rakentaminen (F)	-4,7	-4,6	0,1	5,8	0,6	7,9
Kauppa yhteensä (G)	-3,3	-1,6	0,8	2,7	0,7	3,2
Muut palvelut (HIJLMNRS)	-2,4	-0,9	1,9	3,7	1,6	5,2
Rahoitus- ja vakuutus toiminta (K)	-1,9	-2,7	3,0	3,0	1,1	2,5
Julkinen sektori (OPQ)	3,4	3,7	4,0	3,6	3,8	2,7
Koulutus (P) pl. julkinen sektori	7,0	3,5	5,1	4,8	4,5	4,0
Terveys- ja sosiaalipalvelut (Q) pl. julkinen sektori	7,1	5,2	5,3	6,6	5,7	4,7

1) Vuosimuutoksessa verrataan tarkasteltavan ajanjakson arvoja vuodentakaisen vastaavan ajanjakson arvoihin.

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Palkkasumman trendit toimialoittain (TOL 2008)

Laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Tietosisältö ja käyttötarkoitus

Palkkasummakuvaajat ovat indeksejä, jotka kuvaavat toimialoittain palkkasumman kehitystä kuukausittain. Indeksien laskennassa käytetään lähes koko Suomen yritystoiminnan kattavaa Verohallinnon kausiveroaineistoa sekä Tilastokeskuksen suoraa tiedonkeruuta ja yritys- ja toimipaikkarekisteriä. Palkkasummaindeksejä julkaistaan seuraavista päätoimialoista alatoimialoittain: teollisuus, rakentaminen, kauppa ja muut palvelut. Palkkasummaindeksit julkaistaan näiden lisäksi seuraavilta sektoreilta: rahoitus- ja vakuutustoiminta, koulutus (pl. julkinen sektori), terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut (pl. julkinen sektori), julkinen sektori ja koko talous.

Tietoja käytetään Eurostatissa, Euroopan keskuspankissa, eräissä kansainvälisissä organisaatioissa ja Suomen julkisessa hallinnossa sekä aluekehittämisessä yritystalouden kehityksen seurantaan ja analysointiin. Elinkeinoelämä ja tutkimuslaitokset käyttävät tietoja markkinoiden ja kilpailijoiden kehityksen arviointiin.

1.2 Keskeiset käsitteet ja luokitukset

Käytetyt käsitteet

Palkkasumma tarkoittaa maksettuja ennakonpidätyksen alaisia palkkoja, joiden perusteella työnantaja maksaa sosiaaliturvamaksut. Palkkasummakuvaajista on poistettu optioiden vaikutus.

Vuosimuutos kuvaa muutosta edellisvuoden vastaavasta ajanjaksosta. Kolmen kuukauden liukuva muutos lasketaan vertaamalla kolmen kuukauden indeksien summaa edellisvuoden vastaavan ajanjakson summaan. Kolmen kuukauden keskiarvo vuosimuutoksissa tasaa kuukausittaista satunnaisvaihtelua.

Arvoindeksi kuvaa palkkasumman nimellisarvoa suhteessa perusvuoden arvoon. Arvoindeksiin vaikuttaa sekä ansiotasossa että työllisyydessä tapahtuvat muutokset. Palkkasummakuvaajat ovat arvoindeksejä ja niiden arvot saadaan suoraan käytettävistä aineistoista.

Kausitasoitettu aikasarja on indeksisarja, josta on poistettu vuosittainen systemaattinen vaihtelu.

Trendisarja kuvaa pitkän aikavälin kehitystä.

Toimiala- ja sektoriluokitukset

Toimialaluokat on muodostettu toimialaluokitus [TOL 2008](#):n mukaisesti (Tilastokeskus, Helsinki 2008).

1.3 Lait ja asetukset

Tilastojen laadintaa ohjaa valtion tilastotoimen yleislaki, tilastolaki. Tiedonantajilta kerätään vain ne välttämättömät tiedot, joita ei saada muualta. Indeksisarjat julkaistaan niin, että niistä ei voida päätellä yksittäisen yrityksen tietoja tai kehitystä.

Kuukausitilastointia ohjaa EU:n asetus lyhyen aikavälin tilastoista N:o 1165/98. Asetus velvoittaa jäsenvaltioita tuottamaan indeksisarjoja mm. palkkasummatiedoista tietyiltä toimialoilta. Lisätietoja Tilastokeskuksen tehtäviä ja toimintaa säätelevistä [laeista ja asetuksista](#).

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Perusjoukko

Palkkasummakuvaajien perusjoukkona indeksilaskennassa on verohallinnon työnantajarekisteriin palkkoja maksaviksi rekisteröidyt työnantajat. Eräät monitoimialaiset yritykset on jaettu ns. toimialayksiköihin toimialapuhtauden parantamiseksi.

Verohallinnon kausiveroaineisto

Indeksin laskennassa käytetään arvolisäverotuksen ja työnantajasuoritusten kausiveroaineistoa. Aineisto sisältää kuukausi, neljännesvuosi ja vuositietoja ilmoittavien yritysten arvolisävero ja työnantajasuoritustiedot. Kuukausittain tietonsa raportoivat ne yritykset, joiden vuotuinen liikevaihto on

yli 50 000 euroa. Neljännesvuosiraportointiin ovat oikeutettuja alv-tietojen osalta ne yritykset, joiden vuotuinen liikevaihto on 25 001 - 50 000 euroa sekä työnantajasuoritusten osalta kaikki ne työntajat, joiden liikevaihto on 50 000 euroa tai alle. Vuositason raportointiin ovat alv-tietojen osalta oikeutettuja ne yritykset, joiden vuotuinen liikevaihto on korkeintaan 25 000 euroa. Ennen vuotta 2010 indeksin laskennassa käytetään arvolisäverotuksen ja työnantajasuoritusten maksuvalvonta-aineistoa.

Rekisteröity työnantaja on velvollinen palkansaajilta pidätettyjen ennakkojen ilmoittamiseen verohallinnolle, kun taas satunnaisesti palkkoja maksavat työnantajat eivät sisälly aineistoon. Koska tietyn kuukauden aineisto täydentyy eräpäivän jälkeenkin, jokaisen kohdekuukauden aineisto päivitetään toistuvasti. Kuukausiaineistoa päivitetään kuuden kuukauden ajan, neljännesvuosi- ja vuosiaineistoa kunnes ne ovat täysin kertyneet. Ensimmäisellä poimintakerralla aineiston kattavuus on keskimäärin 90 % yritysten palkkasummalla mitattuna.

Suora tiedonkeruu

Verottajan kausiveroaineiston työnantajasuoritusten tietoja täydennetään Tilastokeskuksen omalla tiedonkeruulla. Palkkatietoja tiedustellaan myyntitiedustelun yhteydessä toimialojensa suurimmilta yrityksiltä, jotka on jaettu toimialapuhutauden vuoksi toimialayksiköihin.

Laskenta

Aineistossa havaitut systemaattiset virheet korjataan ennen laskentaa. Laskennan aikana havaitut virheelliset tiedot oikaistaan tai niiden vaikutus poistetaan. Aineisto tarkistetaan yritystasolla käymällä läpi merkittävimmät yritysjärjestelyt ja palkkasumman muutokset, yritysten aloitukset ja lopetukset.

Palkkasummakuvaajien **perusvuosi on 2005**. Laskenta perustuu **muutosestimointiin**. Menetelmässä vertaillaan tarkasteltavan kuukauden ja edellisen vuoden vastaavan kuukauden vertailukelpoisia havaintoja huomioimalla muun muassa yritysjärjestelyt ja kirjanpitoon liittyvät raportointikäytännön muutokset. Indeksit lasketaan kuukausittain uudelleen kunnes aineisto on lopullinen.

Käytetyt kausitasoitusmenetelmät

Kausitasoitettu sarjasta on poistettu vuoden sisäinen systemaattinen vaihtelu. Kausivaihtelun aiheuttaa usein jokin yrityksistä itsestään johtumaton ilmiö, kuten säätilojen ja vuodenaikojen vaihtelu ja ihmisten toimintatavat. Kaikki palkkasummasarjat tasoitetaan TRAMO/SEATS -menetelmällä, joka on Eurostatin suosittama kausitasoitusmenetelmä. Tarkempaa tietoa aikasarjojen kausivaihtelusta ja kausitasoitukseen käytetystä menetelmästä saa [Kausitasoitus Tramo/Seats -menetelmällä](#) -selosteesta.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Palkkasummakuvaajien aineisto kattaa lähes koko Suomen yritystoiminnan. Uusimmat indeksiluvut voivat muuttua hieman aineiston kertymisen ja yritysten ilmoittamien tietojen muutosten vuoksi. Aineiston täydentymisestä johtuen tiedot päivittyvät julkistuksissa yli vuoden ajan.

Mitattava muuttuja vastaa hyvin Eurostatin määritelmiä. Aineistossa voi olla virheitä esimerkiksi optisesta luvusta tai tiedonantajien virheistä johtuen. Ajallisesti tiedot kohdistuvat täsmällisesti ja laskennassa käytetyt menetelmät ovat harhattomia. Yrityksen toimiala on päätoiminnan mukainen. Sivutoimintojen vaikutusta on pienennetty jakamalla merkittävimmät sivutoiminnot omiksi toimialayksiköikseen.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Palkkasumatiedot julkaistaan noin puolentoista kuukauden viiveellä. Julkaisupäivät on koottu [julkistamiskalenteriin](#).

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Julkistus kaikkien toimialojen palkkasummakuvaajista laaditaan kuukausittain. Uusin julkistus ilmestyy julkaisupäivänä Tilastokeskuksen kotisivulla.

Internetissä julkistetaan eri toimialojen ja sektoreiden palkkasummakuvaajat Tilastokeskuksen maksuttomassa [StatFin](#) tietokannassa. Internet-julkaisu sisältää kuvaukset, katsaukset, aikasarjat taulukoina ja kuvioita. Tiedot päivitetään aina uusimman tiedotteen ilmestyessä.

Erityisselvityksille Verohallinnon kausiveroaineisto antaa monipuoliset mahdollisuudet. Suhdannetietoa tuotetaan toimialoittain ja alueittain sekä nimetyistä yritysryhmistä. [Asiakaskohtaisen suhdannepalvelun](#) avulla voi saada tietoa esimerkiksi liikevaihdosta, viennistä, palkoista tai henkilöstömäärästä. Lisäksi kasvukatsaus kuvaa aineistosta löytyviä suhdannekehityksen syitä.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Palkkasummakuvaajien aikasarjat ovat ajallisesti vertailukelpoisia. Perusvuoden vaihdon ja uuteen toimialaluokitukseen siirtymisen yhteydessä kaikkien toimialojen indeksit muodostettiin uudelleen. Vuosien 2005-2008 tiedot laskettiin mikroaineistosta perusvuoden vaihdon vuoksi. Sen sijaan vuosien 1995-2004 tietojen muodostamiseen käytettiin useampia menetelmiä, joista on kerrottu tarkemmin menetelmäselosteessa.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Palkkasummakuvaajissa kullekin kalenterikuukaudelle kohdistuu sille ajoittuva palkanmaksu yrityksen tilikaudesta riippumatta. Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisterin ja tilinpäätöstilastojen tiedot ovat tuloslaskelman mukaisia kyseisenä vuonna päättyvältä tilikaudelta.

Yritys- ja toimipaikkarekisterin tietoihin voi sisältyä palkkasummakuvaajista puuttuvia työnantajia, jotka eivät maksa säännöllisesti palkkoja. Tämä aiheuttaa vain vähäistä eroa palkkasummaan.

Palkkasummakuvaajat sisältävät myös julkisyhteisöjen ja voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen maksamat palkat, jotka eivät sisälly Yritys- ja toimipaikkarekisterin vuositilastoon, vaan ne julkaistaan erikseen.

Palkkasummakuvaajat kattavat kaikki säännöllisesti palkkoja maksavat työnantajat. Palkkasummatietojen laskennassa aloittaneet ja lopettaneet yritykset otetaan huomioon heti, kun yritys on ilmoittautunut työnantajarekisteriin tai tieto lopettamisesta on saatu. Tilinpäätöstilastossa ovat mukana kaikki tilinpäätöksen tehneet yritykset. Yritys- ja toimipaikkarekisterin tilastoon kuuluvat yritykset, jotka ovat toimineet tilastovuoden aikana yli puoli vuotta, ja joiden liikevaihto on yli 9 636 euroa vuodessa, tai jotka työllistävät henkilötyövuosina yli 0,5 henkilöä.

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Palkat ja työvoimakustannukset 2010

Lisätietoja

Aki Niskanen (09) 1734 2657
Vastaava tilastojohtaja:
Hannele Orjala
palvelut.suhdanne@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tilastokeskus, myyntipalvelu
PL 4C
0 00022 TILASTOKESKUS
puh. (09) 1734 2011
faksi (09) 1734 2500
myynti@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-6109 (pdf)